

Verzet wordt onmogelijk gemaakt. Wat nu?

Deze tijd is voor sommigen heel interessant, voor anderen net heel beangstigend want ze hebben geen houvast meer en voelen dat aan alles. Voor nog anderen is deze tijd net heel hoopvol. Dat de meningen zo uiteen liggen, is omdat er een tweespalt te vinden is. Een drie spalt zelfs, al bestaat dat woord niet eens. In het vacuüm dat Corona nu achterlaat, zie je dat nieuwe dingen werden geboren uit verfrissende ideeën. Dat is altijd zo in tijden van schaarste, of in tijden van chaos, zo leerden we al op de middelbare school. Men moest wel creatief en inventief zijn, dus de denkers onder ons voelen de roep van de maatschappij en schieten in actie. Tegelijkertijd houden veel mensen net vast aan het oude, maar ook aan hun angsten. Helaas, als je dat doet, dan belemmer je net de evoluties naar iets totaal nieuws. Men kreeg de afgelopen periode een grote groep van kritiekloze volgers, maar ook mensen die heel kritisch begonnen te denken en dit misschien nooit eerder deden of nooit moesten doen.

Twee voorbeelden uit de politieke realiteit: Met veel belangstelling wordt er gekeken naar andere landen, en dat ging veel verder dan alleen de interpretatie van hun Coronacijfers en de gezondheidsaanpak, de gehanteerde strategie. Men vroeg zich af: **'Hoe doen zij het? Heeft de burger er inspraak in het hele gebeuren? Zijn de maatregelen er algemeen gedragen? En welk systeem ligt aan de basis van die andere aanpak?** Nooit eerder deed men zoveel vergelijkende analyses van land tot land. Wat schrijven de kranten in Nederland? In Frankrijk? in Engeland? Google sloeg erop tilt. En mogen we lering trekken uit deze voorbeelden?

Als het van CD&V-voorzitter Joachim Coens afhangt wel. Hij droomt van een Zwitserland aan de Noordzee, zo schreef Isolde Van Den Eynde in Het Laatste Nieuws. In Mr. Coens zijn visie vertrekt het beleid **principieel vanuit de gemeente**, overschrijdende bevoegdheden zijn voor de gemeenschap en die gemeenschappen beslissen samen wat het federale niveau nog kan doen. Voorts pleit hij voor **meer burgerinspraak via (nationale) referenda en een roterend premierschap**. Met andere woorden, dit zit mooi in het spoor van datgene waar Meer Democratie nu al meer dan twintig jaar voor ijvert. Hoera! Maar helaas, aan de andere kant krijg je evengoed ook berichten te lezen die de zo gegeerde burgerparticipatie en bottom-up beweging net ernstig willen boycotten, alsof ze angstig worden voor die transitie en zelfrealisatie van de burger. Dus een bank vooruit, en twee banken achteruit?

Een voorbeeld van de beweging naar nog minder democratie, als dat al mogelijk is:

Op 3 maart 2021 keurde de Vlaamse regering het 'ontwerp van decreet' goed dat het eerder 'decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges tot optimalisatie van de procedures' moet vervangen. Op het eerste gezicht gaat het om een kleine juridische aanpassing, maar de gevolgen voor de rechtsbescherming van de burger, de natuur en het leefmilieu zijn catastrofaal. Zo bevat het nieuwe decreet een artikel waarin staat dat rechtbanken een vraag pas behandelen wanneer de beschuldigende partij persoonlijk wordt benadeeld door de kwestie. Een bezorgdheid om het algemeen belang volstaat dus niet meer om naar de rechtbank te kunnen stappen?

Meer Democratie vraagt zich dus af, was dat nu net niet de reden waarom men in België koos voor een representatief

systeem, waarbij de burgers (die niet in staat werden geacht voor het collectief belang te kunnen denken, dus verder dan hun eigen belangen) zich wel moesten laten vertegenwoordigen door verkozenen? Een schromelijke onderschatting van de burgers, want Meer Democratie acht de gemiddelde burger inmiddels reeds lang al wel in staat te kunnen nadenken voor zichzelf 'en' het algemeen belang. En net nu keurt de Vlaamse regering een ontwerp van decreet goed. **De burger mag geen verzet meer aantekenen indien die niet persoonlijk is benadeeld, maar wel aan het groepsbelang denkt? Dit is toch de wereld of een democratie op z'n kop toch? De grondwet en al wat eruit voortvloeide was net bedoeld om de burger te beschermen tegen 'allesbepalende staatsbesturen'.**

Acties U weet dat wij de bottom-up beweging, een bestuur van onderuit, ernstig nemen. Het is daarom uitkijken naar het digitale platform dat beide kabinetten gaan lanceren waarin de burgers nog meer ideeën voor democratische vernieuwingen kunnen vormgeven. Meer Democratie VZW ziet dit ook als een mogelijkheid om het bindend referendum op volksinitiatief opnieuw op tafel te leggen. Meer Democratie VZW werkt momenteel een concreet voorstel uit om het referendum in te voeren in België, inclusief praktische antwoorden op de grootste bekommernissen zoals de handtekeningen drempel, de objectivering van de vragen en de informatiecampagne. Het digitale platform zal daarbij belangrijk worden om anderen ook te overtuigen van de noodzaak om 'burgers' hun rechtmatige plaats te geven in de grondwet zoals die ooit bedoeld was, en bijgevolg in het democratisch proces tot besluitvorming. Daarnaast probeert **Meer Democratie** de contacten warm te houden en partnerorganisaties te zoeken om die roep nog sterker te maken.

Dat covid-19 in de geschiedenisboeken zal komen is nu al duidelijk, maar wat de pandemie precies betekend zal hebben is

dat al veel minder. Met het oog op een beter begrip daarvan wordt de aanpak van de crisis in deze lezing in historisch perspectief geplaatst.

Schrijf je hier in om het webinar van 24 mei 19u30 te volgen.

Er zal worden geargumenteed dat de technocratische en 'bio-politieke' oplossingen teruggaan op een lange geschiedenis waarin wetenschappers en experts steeds belangrijker zijn geworden en het beleid steeds meer zijn gaan bepalen. Dat heeft veel goeds opgeleverd, maar de coronapandemie heeft ook duidelijk gemaakt dat er grenzen zijn aan het vermogen van wetenschap en technologie om de problemen van onze tijd op te lossen. In zekere zin heeft de pandemie juist aangetoond dat technocratische mechanismen soms deel zijn van het probleem en dat er nood is aan kritiek op deze mechanismen zelf. Niet alleen kwamen ze in conflict met onze meest fundamentele rechten en vrijheden, ze maakten ook duidelijk dat er een grote nood is aan reflectie over de zin van het leven en de relatie tussen mens en natuur. Het opzet van de lezing is om deze reflectie te voeden met historische en filosofische inzichten.

Bert De Munck is wetenschapshistoricus en doceert aan de Universiteit Antwerpen. Zijn onderzoekswerk heeft wereldwijde reputatie.

Ondersteun onze suggesties die gepubliceerd zijn op het Europees digitaal platform.

Doe mee en laat het ons weten.

Het democratisch deficit in de EU is een veel onderzocht en

gedocumenteerd fenomeen. In theorie verwijst het principe naar het gebrek aan democratie in de Europese besluitvormingsprocedures en de beperkte ruimte voor de gewone burger om deel te nemen aan de Europese politiek. Maar er is meer aan de hand. Europese politiek en Europese thema's zijn gewoon niet zichtbaar in de meeste van haar lidstaten. Ook in België worden de verkiezingen van het Europees parlement beslecht op basis van nationale en regionale debatten.

Om die reden lanceerde de EU op 9 mei, Europadag, de Conferentie over de toekomst van Europa, inclusief een online platform waar Europese burgers kunnen debatteren over thema's zoals gezondheid, klimaat en democratie.

Ook Meer Democratie heeft een position paper geschreven met een aantal concrete voorstellen om de tekortkomingen van de Europese Democratie aan te pakken, maar daarnaast mist voor ons het Europese niveau vooral meer directe democratie. Dit is nochtans onontbeerlijk voor een meer betrokken, eerlijk en transparanter Europa. We volgen de verdere ontwikkelingen samen met u op! Lees er meer over in onze position paper **hier**.

<p>Meer Democratie VZW Zavelstraat 22 3212 Pellenberg (Leuven) Ondernemingsnr.: 0456119338 IBAN: BE23 5230 8007 5191 Doe een donatie! Word Sympathiserend Lid!</p>
